

Sygn. akt I C 701/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 grudnia 2017r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący: SSR Michał Włodarek

Protokolant: Elżbieta Słowińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 grudnia 2017r. w K.

sprawy z powództwa **M. D. (PESEL (...))**

przeciwko pozwanemu **(...) S.A. z/s w W. (KRS (...))**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. z/s w W. na rzecz powoda M. D. kwotę 3.463,38zł (trzy tysiące czterysta sześćdziesiąt trzy złote 38/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości nie przekraczającej w stosunku rocznym odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi:

- od kwoty 3.000,00zł (trzy tysiące złotych 00/100) od dnia 12 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 463,38zł (czterysta sześćdziesiąt trzy złote 38/100) od dnia 12 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

2. oddala powództwo w pozostałej części,

3. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kaliszu tytułem części nieuiszczonych wydatków:

- od powoda M. D. kwotę 2.178,43zł (dwa tysiące sto siedemdziesiąt osiem złotych 43/100)

- od pozwanego (...) S.A. z/s w W. kwotę 1.303,19zł (jeden tysiąc trzysta trzy złote 19/100),

4. zasądza od powoda M. D. na rzecz pozwanego (...) S.A. z/s w W. kwotę 1.326,67zł (jeden tysiąc trzysta dwadzieścia sześć złotych 67/100) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 701/16

UZASADNIENIE

W dniu 2 marca 2016r. powód M. D. skierował do tut. Sądu żądanie zasądzenia od pozwanego (...) S.A. z/s w W. kwoty 10.000zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze zdarzeniem z dnia 20 listopada 2015r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 12 stycznia 2016r. do dnia zapłaty oraz kwoty 581,73zł tytułem zwrotu kosztów leczenia powypadkowego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 12 stycznia 2016r. do dnia zapłaty oraz ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki zdarzenia, a także zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że w dniu 20 listopada 2015r. w K. miało miejsce zdarzenie komunikacyjne, w trakcie którego kierujący samochodem marki S. (...) o nr rej. (...) 9AY3 nie zachował należytej ostrożności, skutkiem czego doszło do zderzenia z samochodem m-ki D. o nr rej. (...), którego pasażerem był M. D.. Sprawca był w dacie zdarzenia ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. W następstwie zdarzenia zdiagnozowano

u powoda ogólne potłuczenia w obrębie całego ciała, skręcenie i naderwanie kręgosłupa w odcinku szyjnym lędźwiowego, uraz klatki piersiowej i kręgosłupa w odcinku piersiowym. Powód był konsultowany w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym Wojewódzkiego Szpitala (...) w K.. Powodowi zlecono kontynuowanie leczenia w poradniach specjalistycznych, w tym poradni ortopedycznej i neurologicznej oraz przyjmowanie leków przeciwbólowych i rozluźniających.

Powód kontynuował leczenie w poradni ortopedycznej i neurologicznej. Powód po zdarzeniu odczuwał silne dolegliwości bólowe, które wpływały na jego aktywność w życiu codziennym i obowiązkach zawodowych. Powód doznał też silnego urazu psychicznego, odczuwał stany lękowe.

Powód nadal odczuwa skutki zdarzenia.

Powód dokonał zgłoszenia u pozwanego zaistnienia szkody w celu przeprowadzenia postępowania szkodowego. W związku ze zgłoszeniem pozwany przeprowadził postępowanie szkodowe, w ramach którego odmówił przyznania powodowi zadośćuczynienia oraz zwrotu wydatków z tytułu poniesionych kosztów leczenia.

Postanowieniem z dnia 3 marca 2016r. Sąd Rejonowy w Kaliszu w sprawie o sygn. akt I C 701/16, od którego zażalenie oddalono postanowieniem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 18 kwietnia 2016r. w sprawie o sygn. akt II Cz 221/16 nie uwzględniono wniosku powoda o zwolnienie od kosztów sądowych.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...). z/s w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany podniósł, że w wyniku zaistnienia przedmiotowego zdarzenia powód nie doznał uszczerbku na zdrowiu oraz szkody w mieniu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 20 listopada 2015r. w K. na S. (...) kierująca pojazdem m-ki S. (...) o nr rej. (...) (...) nie dostosowała prędkości prowadzonego pojazdu do warunków drogowych i doprowadziła do zderzenia z samochodem m-ki D. o nr rej. (...), którego pasażerem był powód M. D..

W wyniku tego zdarzenia powód doznał obrażeń ciała.

Na miejscu zdarzenia przeprowadzono interwencję Policji. Sprawca zdarzenia – kierująca pojazdem m-ki S. (...) o nr rej. (...) (...) została ukarana w postępowaniu mandatowym.

(notatka informacyjna o zdarzeniu drogowym k. 72, druk zgłoszenia szkody k. 86-87, oświadczenie k. 88, opis sytuacji k. 89, zdjęcia k. 101v-103, przesłuchanie powoda M. D. k. 113v, 186v)

Powód po zdarzeniu był diagnozowany w Oddziale Ratunkowym w Wojewódzkim Szpitalu (...) w K.. Powodowi udzielono pomocy ambulatoryjnej i po zaopatrzeniu zwolniono z jednostki medycznej.

Powód został skierowany i konsultował się w poradni ortopedycznej i neurologicznej.

Powód po wypadku kontynuował leczenie specjalistyczne oraz zażywał środki farmakologiczne.

Powód po zdarzeniu korzystał ze zwolnienia od pracy.

W chwili obecnej powód odczuwa dyskomfort powypadkowy.

(karta leczenia w szpitalnym oddziale ratunkowym k. 7, 90v, skierowanie do poradni specjalistycznej k. 8, (...) k. 9, 112, historia choroby k. 10-15, 107-109, recepty k. 15-16, 110-111, częściowo opinia lekarska k. 183-184, 224-225, obraz badania k. 226, 227, przesłuchanie powoda M. D. k. 113v, 186v)

Z punktu widzenia neurologicznego u powoda w wyniku zdarzenia rozpoznano stan po stłuczeniu grzbietu i odcinka szyjnego bez powikłań neurologicznych.

Powód doznał powierzchownego urazu – stłuczenia okolicy grzbietu i karku z następowym okresowym pourazowym zespołem bólowym tych okolic ciała. Stwierdzono bólowe ograniczenie ruchów czynnych w odcinku szyjnym i lędźwiowym oraz objawy rozciągowe z korzeni lędźwiowych w zakresach nieistotnych diagnostycznie (objaw L.'a przy kącie 80° nie jest diagnostycznym objawem dla ucisku korzeni rdzeniowych). Leczenie neurologiczne powoda zakończono w dniu 24 czerwca 2016r. i powód nie wymagał dalszej diagnostyki neurologicznej.

W ocenie neurologicznej brak następstw przebytego urazu i brak podstaw do stwierdzenia długotrwałego czy trwałego uszczerbku na zdrowiu z punktu widzenia neurologicznego.

U powoda w badaniu przedmiotowym kręgosłupa stwierdza się zaburzenia fizjologicznych krzywizn kręgosłupa w płaszczyźnie strzałkowej, tj. pogłębienie kifozy piersiowej oraz w płaszczyźnie czołowej, tj. skrzywienie boczne lewostronne w odcinku piersiowym. Jest to deformacja kręgosłupa samoistna, występująca u powoda przed wypadkiem. Istniejąca deformacja mogła mieć wpływ na odczuwane przez powoda dolegliwości bólowe pourazowe.

W ocenie neurologicznej rokowanie na przyszłość jest dobre, nie ma ryzyka wystąpienia w przyszłości innych, nie ujawnionych dotąd neurologicznych następstw wypadku.

Powód nie wymagał pomocy osób trzecich w zaspokajaniu potrzeb życiowych, nie był niezdolny do samodzielnej egzystencji.

(opinia neurologiczna k. 125-126, 166)

Z punktu widzenia ortopedycznego powód w wyniku zdarzenia komunikacyjnego doznał powierzchownego, krótkotrwałego urazu odcinka piersiowego kręgosłupa. W wykonanych badaniach obrazowych nie wykazano żadnych zmian urazowych. Powód posiada zdiagnozowane zmiany zwyrodnieniowe odcinka piersiowego kręgosłupa. Doznany uraz mógł jedynie krótkotrwale nasilić dolegliwości bólowe odcinka piersiowego kręgosłupa w przebiegu zmian zwyrodnieniowych. Brak jest do podstaw do potwierdzenia urazu głowy i odcinka szyjnego kręgosłupa.

Uszczerbek na zdrowiu w związku z doznany powierzchownym krótkotrwałym urazem odcinka piersiowego kręgosłupa, bez żadnych zmian urazowych i bez ograniczeń ruchów wynosi 0%. Rokowanie na przyszłość jest całkowicie pozytywne. Powód nie wymagał i nie wymaga żadnej opieki oraz pomocy osób trzecich w jakichkolwiek czynnościach życia codziennego oraz pracy zarobkowej. Uraz nie spowodował żadnych ograniczeń w życiu codziennym, osobistym i zawodowym.

Część leków zaordynowanych powodowi nie miała związku z doznany urazem. Dotyczy to leków A., T.(...), B., B..

Zastosowanie kołnierza szyjnego od dnia 10 grudnia 2015r. nie da się powiązać jednoznacznie z doznany urazem.

(opinia ortopedyczna k. 131-139, 160-161, 177-179, 199-201, 218-219)

Powód, w wyniku zdarzenia, poza szkodą na osobie poniósł również wydatki z tytułu konsultacji specjalistycznych i zakupu środków farmakologicznych w łącznej wysokości 463,38zł.

(faktury k. 17-23)

W momencie zdarzenia sprawca wypadku posiadał zawartą z pozwanym (...) S.A. z/s w W. umowę odpowiedzialności cywilnej z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w związku z ruchem tych pojazdów.

Powód dokonał zgłoszenia u pozwanego zaistnienia szkody na osobie i mieniu w celu przeprowadzenia postępowania szkodowego w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej Ubezpieczyciela sprawcy szkody z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w związku z ruchem tych pojazdów. Postępowanie szkodowe zostało zarejestrowane pod numerem (...).

W związku ze zgłoszeniem pozwany przeprowadził postępowanie szkodowe w ramach którego decyzją z dnia 12 stycznia 2016r. odmówił przyznania powodowi świadczenia z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia.

(formularz k. 24-30, 73-85, 94-95, decyzja k. 31, 70, 71, 96, 97, 98v-99, druk zgłoszenia szkody k. 86-87, przedsądowe wezwanie k. 91v-92, potwierdzenie pokrycia ubezpieczeniowego k. 99v-101v)

Sąd uznał za przydatne do ustalenia stanu faktycznego opinie główne i uzupełniające sporządzone przez biegłych neurologa i ortopedę albowiem są one pełne, jasne, zrozumiałe, wyczerpujące i kompleksowe oraz wewnętrznie spójne. Biegli w poszczególnych opiniach udzielili odpowiedzi na wszystkie postawione w tezach dowodowych pytania, sformułowania zawarte w treści każdej z opinii pozwalają na zrozumienie wyrażonych w nich ocen i poglądów oraz sposobu dochodzenia do nich, a ponadto biegli przedstawili metody badawcze, materiał badawczy, na którym się oparli. Wnioski końcowe każdej z opinii są zwięzłe i precyzyjne, a ponadto wnioski opinii są logiczne i znajdują oparcie w przeprowadzonych przez biegłych badaniach i nie budzą zastrzeżeń, co do ich trafności w porównaniu z podanym w opinii materiałem badawczym.

Ponadto biegli w sposób fachowy i rzeczowy ustosunkowali się również do wszystkich zarzutów skierowanych w stosunku do opinii wypowiadając się szczegółowo w obszarze każdego zastrzeżenia odwołując się przy tym do dokumentarnego materiału dowodowego oraz reguł postępowania przy sporządzaniu takiego typu operatów.

Z tych samych co wskazanych powyżej względów Sąd odmówił w części przydatności do ustalenia stanu faktycznego kwalifikacji wielkości uszczerbku na zdrowiu i wartości szkody sporządzonej przez powoda w postaci opinii lekarskiej.

Za wiarygodne należało uznać zaliczone w poczet materiału dowodowego dokumenty zgromadzone w postępowaniu albowiem zostały one sporządzone przez uprawnione organy w ramach przysługujących im kompetencji, w sposób rzetelny i fachowy. Ich prawdziwość i autentyczność nie wzbudziła w ocenie Sądu wątpliwości.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Na podstawie art. 436 § 1 kc odpowiedzialność przewidzianą w art. 435 kc ponosi samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody. Jednakże gdy posiadacz samoistny oddał środek komunikacji w posiadanie zależne, odpowiedzialność ponosi posiadacz zależny.

Na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2016.2060 – j.t. ze zm.) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

W celu przypisania odpowiedzialności cywilnej posiadaczowi pojazdu – musi zaistnieć adekwatny związek przyczynowy łączący ruch pojazdu ze szkodą (art. 361 § 1 kc).

Opisana w cyt. powyżej przepisach odpowiedzialność jest to odpowiedzialność na zasadzie ryzyka, która oparta jest na założeniu, że sam ruch mechanicznego środka komunikacji stwarza zwiększone ryzyko dla otoczenia, niebezpieczeństwo wyrządzenia szkody, niezależnie od działania lub zaniechania podmiotu prowadzącego taki pojazd.

Odpowiedzialność taką uchylają jedynie okoliczności egzoneracyjne. Posiadacz pojazdu może się uwolnić od odpowiedzialności wyłącznie przez wykazanie, że szkoda powstała na skutek: siły wyższej, wyłącznej winy poszkodowanego, wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą posiadacz nie ponosi odpowiedzialności.

Wina poszkodowanego zachodzi wówczas, gdy można mu postawić zarzut niedokładania należytej staranności wymaganej od osoby rozważnej w konkretnych okolicznościach. Wyłącza ona odpowiedzialność, gdy jako jedyna, w świetle wskazań nauki i doświadczenia życiowego, jest na tyle poważna, że może być uwzględniana, pochłaniając przy tym inne poboczne okoliczności.

Odpowiedzialność posiadacza pojazdu wykluczona jest także w sytuacji wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą ten nie ponosi odpowiedzialności. Wyłączenie odpowiedzialności z tytułu ryzyka z art. 436 § 1 kc następuje nie tylko wówczas, gdy szkoda nastąpiła wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, lecz także wtedy, gdy szkoda jest wyłącznie następstwem zawinionych działań (zaniechań) poszkodowanego i osoby trzeciej (tak SN w wyr. z dnia 6 lipca 1973r. w sprawie o sygn. akt II CR 156/73, opubl. OSPiKA 1974, Nr 5, poz. 85).

Dla przypisania odpowiedzialności samoistnego posiadacza mechanicznego środka komunikacji, którego odpowiedzialność konstruowana jest na zasadzie ryzyka, zbędne jest rozważanie, czy można mu przypisać zawinienie lub bezprawne zaniechania (tak SN w wyr. z 19 czerwca 2001r., II UKN 424/00, opubl. OSN 2003, Nr 6, poz. 155, oraz w wyr. z 14 lutego 2002r., I PKN 853/00, opubl. OSN 2002, Nr 18, poz. 4) – por. E. G., P. M. (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 7, W. 2016.

Jak już wskazano dla ustalenia odpowiedzialności za szkodę niematerialną warunkiem koniecznym jest istnienie adekwatnego związku przyczynowego między krzywdą a zdarzeniem ją wyrządzającym albowiem rolą oraz istotą związku przyczynowego jako przesłanki roszczenia o zadośćuczynienie jest ocena, czy doznana szkoda niemajątkowa może być normalnym skutkiem zdarzenia szkodzącego, przy czym stopień natężenia doznanej krzywdy, tj. rodzaj, charakter, długotrwałość ujemnych przeżyć, a także ich intensywność, stanowi tylko przesłankę określającą wysokość zadośćuczynienia, a nie przesłankę zasadności samego roszczenia z tego tytułu, przy przyjęciu, że treść art. 445 § 1 kc oraz art. 448 kc stanowią *lex specialis* w stosunku do art. 361 § 1 kc – por. wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 11 marca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1184/13, opubl. LEX nr 1454546, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 18 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 175/14, opubl. LEX nr 1489037, wyrok s.apel. w Gdańsku z dnia 12 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 8/14, opubl. LEX nr 1500753, wyrok s.apel. w Katowicach z dnia 12 marca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1193/13, opubl. LEX nr 1451641.

Szkoda zarówno majątkowa, jak i niemajątkowa musi pozostawać w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem w rozumieniu art. 361 § 1 kc – por. wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 20 maja 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 968/14, opubl. LEX nr 1770850, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 8 kwietnia 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 959/14, opubl. LEX nr 1667508, wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 4 listopada 2014r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 68/14, opubl. LEX nr 1624064, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 28 października 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 824/14, opubl. LEX nr 1554766, wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 13 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 785/13, opubl. LEX nr 1469375.

Zadośćuczynienie pełni przede wszystkim funkcję kompensacyjną, czyli jego rolą jest wynagrodzenie krzywdy (szkody niemajątkowej) rozumianej jako cierpienie fizyczne (ból i innego rodzaju dolegliwości) i psychiczne (ujemne odczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała lub rozstrojem zdrowia), aby przynajmniej w ten sposób częściowo przywrócić równowagę zachwianą w wyniku popełnienia czynu niedozwolonego. Okoliczność powyższa powoduje, że o rozmiarze należnego zadośćuczynienia decyduje w pierwszym rzędzie rozmiar i natężenie doznanej krzywdy, tj. rodzaj, charakter, długotrwałość cierpień fizycznych i ujemnych doznań psychicznych, ich intensywność, nieodwracalność negatywnych skutków zdrowotnych, np. stopień i trwałość kalectwa, w tym potrzeby stałej rehabilitacji, zażywania środków farmakologicznych, utrata perspektyw na przyszłość, konieczność korzystania z opieki osób trzecich, poczucie wykluczenia i nieprzydatności społecznej, a ponadto prognozy na przyszłość (polepszenie lub pogorszenie stanu zdrowia) oraz towarzyszące jej poczucie bezradności powodowanej

koniecznością korzystania z opieki innych osób oraz nieprzydatności społecznej, a także wiek poszkodowanego, konieczność zmiany zatrudnienia, niemożność wykonywania zawodu, uprawiania sportów, pracy twórczej lub artystycznej, utratę kontaktów towarzyskich, zmianę trybu życia, przyzwyczajęń, czy też sposobu spędzania wolnego czasu.

Zmierzenie rozmiaru doznanej krzywdy nie jest możliwe, gdyż krzywda stanowi subiektywne przeżycie danej osoby. Niezbędne jest wszakże odniesienie wysokości żądanej kwoty do konkretnych, obiektywnych okoliczności faktycznych w danej sprawie, a nie do subiektywnego poczucia krzywdy osoby uprawnionej.

Wysokość zadośćuczynienia odpowiadająca doznanej krzywdzie powinna być odczuwalna dla poszkodowanego i przynosić mu równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienia psychiczne i fizyczne. Zadośćuczynienie przyznawane jest jednorazowo, zatem musi rekompensować całą krzywdę w postaci cierpień fizycznych i psychicznych już doznanych jak i tych, które w związku z doznaniem uszkodzeniem ciała wystąpią w przyszłości jako możliwe do przewidzenia następstwa czynu niedozwolonego, a także prognozę na przyszłość – por. wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 5 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1670/13, opubl. LEX nr 1509116, wyrok s.apel. w Krakowie z dnia 27 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1622/13, opubl. LEX nr 1563513, wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 18 listopada 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 615/14, opubl. LEX nr 1587268, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 6 listopada 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 457/14, opubl. LEX nr 1554625, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 5 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 936/13, opubl. LEX nr 1439218, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 11 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1593/13, opubl. LEX nr 1480479, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 13 grudnia 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 829/13, opubl. LEX nr 1416140, wyrok s.apel. w Gdańsku z dnia 15 stycznia 2014r. w sprawie o sygn. akt V ACa 755/13, opubl. LEX nr 1454457.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, iż pomiędzy zdarzeniem i powstałą u powoda szkodą niemajątkową istnieje adekwatny związek przyczynowy, który pozostaje częściowo w zależności z istniejącymi u niego schorzeniami samoistnym, a ocena zdiagnozowanych u powoda schorzeń powypadkowych, ich rodzaj, charakter, rozmiar, jakość, intensywność i czas trwania, wpływ na funkcjonowanie w życiu osobistym oraz starania o odwrócenie ujemnych następstw oceniane przez pryzmat kwantyfikatorów decydujących o wysokości zadośćuczynienia wskazują, iż przyznana przez Sąd kwota zadośćuczynienia w wysokości 3.000,00zł, których rozmiar oszacowano przy określonych przez biegłych neurologa i ortopedę rodzaju, charakteru i rozmiarów cierpień fizycznych i psychicznych powoda, a także procentowej wartości uszczerbku na zdrowiu powoda na poziomie z tytułu długotrwałego uszczerbku na zdrowiu z powodu urazów neurologicznych na poziomie 0% oraz z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu z powodu urazów ortopedycznych na poziomie 0%, nie jest rażąco niska i nadmiernie wygórowana.

Odczucie krzywdy jest pojęciem subiektywnym i niewymiernym, jednak określając wysokość zadośćuczynienia Sąd kierował się przesłankami obiektywnymi, biorąc pod uwagę szeroko rozumiane cierpienia fizyczne i psychiczne poszkodowanego, w tym skutki jakie zdarzenie wywarło na organizmie powoda, w ograniczeniach w życiu codziennym, planach życiowych, możliwości funkcjonowania w rodzinie i w dotychczasowym środowisku. Przyznanie odpowiedniego zadośćuczynienia oznacza przyznanie takiej kwoty, która rozsądnie oceniana da się określić jako godziwa w realiach danej sprawy. Skutkiem tej oceny winno zaś być zasądzenie zadośćuczynienia, które wystarcza do złagodzenia doznanych cierpień, a zarazem nie premiuje osób o słabszej konstrukcji psychicznej, reagujących intensywniej na sytuacje traumatyczne lub też nie prowadzi do pokrzywdzenia osób o osobowości zamkniętej, kumulującej w sobie wewnętrzne emocje.

Kwota zadośćuczynienia nie może stanowić źródła wzbogacenia dla poszkodowanego, a jedynym kryterium dla oceny wysokości zasądanego zadośćuczynienia jest rozmiar krzywdy doznanej przez poszkodowanego. Zadośćuczynienie powinno być bowiem zarazem środkiem pomocy dla poszkodowanego i pozostawać w odpowiednim stosunku do rozmiarów krzywdy, winna ona uwzględniać aktualne warunki i przeciętną stopę życiową społeczności, w której przebywa pokrzywdzony, przy czym rozmiar szkody niemajątkowej, ustala się, uwzględniając moment wyrokowania. – por. wyrok SN z dnia 29 sierpnia 2013r. w sprawie o sygn. akt I CSK 667/12, opubl. LEX nr 1391106, wyrok s.apel.

w Warszawie z dnia 17 kwietnia 2013r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 974/12, opubl. LEX nr 1362966, wyrok s.apel. w Katowicach z dnia 16 kwietnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 940/13, opubl. LEX nr 1466803, wyrok SN z dnia 24 lipca 2014r. w sprawie o sygn. akt II CSK 595/13, opubl. (...) nr (...).

Powód był również uprawniony do żądania zwrotu wydatków z tytułu kosztów leczenia. Powód poniósł dalsze wydatki na leczenie w łącznej wysokości 463,38zł.

Świadczenie ubezpieczyciela w ramach umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje także uzasadnione i celowe koszty leczenia oraz rehabilitacji poszkodowanego niefinansowane ze środków publicznych. Przepis art. 444 § 1 kc nie nakłada na poszkodowanego obowiązku wykazywania, iż nie mógł skorzystać z państwowej służby zdrowia. (por. uchwała SN z dnia 19 maja 2016r. w sprawie o sygn. akt III CZP 63/15, opubl. Biul. SN 2016 nr 5).

W myśl art. 444 § 1 kc odszkodowanie obejmuje wszelkie koszty wynikłe z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

Celem odszkodowania w ramach art. 444 § 1 kc jest restytucja stanu istniejącego przed wypadkiem, a jeśli jego przywrócenie nie jest możliwe, zastąpienie stanu dawnego stanem, w którym poszkodowanemu zostaną zapewnione warunki życiowe zbliżone do tych, jakie miał przed wyrządzeniem mu uszczerbku.

Ogranicza się jednak rozmiary obowiązku pokrycia „wszelkich kosztów” wymaganiem, aby ich żądanie było konieczne i celowe. Osoba, która doznała uszczerbku na zdrowiu na skutek wypadku ma zatem prawo domagać się w ramach naprawienia szkody, pokrycia wszystkich niezbędnych i celowych wydatków wynikających z tego zdarzenia. Ponadto pojęcie „wszelkie koszty”, o których mowa w art. 444 § 1 kc oznacza koszty różnego rodzaju, których nie da się z góry określić.

Celowość ponoszenia wszelkich wydatków może być związana nie tylko z możliwością uzyskania poprawy stanu zdrowia, ale też z potrzebą utrzymania tego stanu, jego niepogarszania. Muszą to być jednakże koszty, które pozostają w związku przyczynowym z likwidacją skutków uszkodzenia ciała. Koszty te należy oceniać wg kryteriów obiektywnych w zakresie potrzeb poszkodowanego. Nie mogą to być koszty, które przekraczają te potrzeby. Realność szkody wyraża się w tym, że przyznanie odszkodowania nie uzasadnia sama utrata zdrowia i ewentualność poniesienia wydatków, ale rzeczywiste zwiększenie potrzeb powstałe w następstwie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

Przesłanką uwzględnienia żądania, o którym mowa w art. 444 § 1 kc jest wyłącznie wykazanie przez poszkodowanego, że suma której zwrotu domaga się od zobowiązanego do naprawienia szkody jest sumą potrzebną na koszty restytucji pełnej sprawności.

W tym miejscu należy wskazać, iż powód zaniechał wskazania dowodów, których przeprowadzenie mogłoby zmienić i zwiększyć obraz doznanych przez niego cierpień fizycznych i psychicznych bądź wpłynąć na wysokość kosztów leczenia i rehabilitacji.

Obowiązkiem stron postępowania było w ramach procesu przed Sądem przytoczenie okoliczności faktycznych, z których wywodzą roszczenia (art. 187 § 1 pkt 2 kpc) i wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność ich twierdzeń o faktach (art. 232 kpc i art. 6 kc). Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 kpc., art. 3 kpc, art. 6 kc). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskałaby aktywnym działaniem (por. wyrok s.apel w B. z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 286/14, opubl. LEX nr 1511625).

Niezasadne jest w ocenie Sądu żądanie powoda ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości.

Roszczenie o naprawienie szkody - jak każde roszczenie majątkowe - charakteryzuje się określoną trwałością w czasie, ograniczoną jedynie terminem przedawnienia (por. art. 117 § 1 kc). Ustalenie odpowiedzialności sprawcy za szkodę przyszłą z reguły ma zapobiec przedawnieniu roszczenia oraz ma na celu wyeliminowanie lub przynajmniej złagodzenie trudności dowodowych mogących wystąpić z kolejnym procesie odszkodowawczym z uwagi na upływ czasu pomiędzy wystąpieniem zdarzenia wywołującego szkodę, a dochodzeniem jej naprawienia.

Po wprowadzeniu w życie art. 442¹ kc powód nie ma interesu prawnego w żądaniu ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości, ze względu na zawartą tam regulację, która eliminuje niebezpieczeństwo upływu terminu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody na osobie wcześniej niż szkoda ta się ujawniła, przy czym powód w ramach istniejącego postępowania w żaden sposób nie wykazał, iż przy uwzględnieniu ujemnych następstw przedmiotowego zdarzenia może posiadać w przyszłości trudności dowodowe w ewentualnym przyszłym procesie, powodowanych upływem czasu między wystąpieniem zdarzenia wywołującego szkodę a dochodzeniem jej naprawienia.

W przypadku wystąpienia „nowej” szkody pozostającej w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym poszkodowany będzie mógł w terminie 3 lat od powzięcia wiadomości o jej wystąpieniu dochodzić jej naprawienia na drodze sądowej (art. 442¹ § 3 kc), dlatego jeśli powodowi przysługuje roszczenie o zasądzenie świadczenia, to brak jest interesu prawnego w żądaniu ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość – por. wyrok s.apel. w Krakowie z dnia 4 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1508/13, opubl. LEX nr 1540871, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 14 maja 2008r. w sprawie o sygn. akt I ACa 192/08, opubl. OSAB 2008/2-3/3.

Sąd miał również na względzie treść opinii sporządzonych na potrzeby niniejszego postępowania i wypowiedź specjalistów, co do możliwości wystąpienia w przyszłości negatywnych skutków w obszarze zdrowia powoda i ich rodzaju.

Dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne.

Opóźnienie świadczenia odszkodowawczego następuje, jeżeli dłużnik nie spełni świadczenia niezwłocznie po wezwaniu go przez wierzyciela i od tej chwili należą się wierzycielowi odsetki. W razie wyrządzenia szkody czynem niedozwolonym odsetki należą się poszkodowanemu już od chwili zgłoszenia roszczenia o zapłatę odszkodowania, w tej bowiem chwili staje się, zgodnie z art. 455 kc, wymagalny obowiązek spełnienia świadczenia odszkodowawczego. – por. wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 18 stycznia 2013r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 1150/12, opubl. LEX nr 1314923, wyrok SN z dnia 8 lutego 2012r. w sprawie o sygn. akt V CSK 57/11, opubl. LEX nr 1147804.

Wymagalne roszczenie o zadośćuczynienie powoduje stan opóźnienia po jego sprecyzowaniu co do wysokości i wezwaniu dłużnika do zapłaty konkretnej kwoty z tego tytułu – por. wyrok s.apel. w Rzeszowie z dnia 15 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 77/14, opubl. LEX nr 1506727.

O roszczeniu ubocznym orzeczono w oparciu o treść art. 481 § 1 i 2 - 2⁴ kc.

Odsetki na podstawie art. 481 kc należą się jeżeli zobowiązany nie płaci należnego zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub art. 455 kc. Nie sprzeciwia się temu okoliczność, że zasądzenie zadośćuczynienia jest fakultatywne, a jego wysokość zależy od oceny sądu oraz, że do zadośćuczynienia stosuje się art. 363 § 2 kc albowiem orzeczenie sądu przyznające zadośćuczynienie ma charakter rozstrzygnięcia deklaratoryjnego, nie zaś konstytutywnego. W świetle art. 455 kc roszczenie o zadośćuczynienie, jako roszczenie pieniężne - w przypadku braku oznaczenia terminu spełnienia świadczenia - staje się wymagalne z chwilą wezwania do zapłaty. Stąd też odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu należą się już od tej chwili, czemu nie stoi na przeszkodzie to, że wysokość świadczenia jest ostatecznie kształtowana przez sąd. – por. wyrok s.apel. w Rzeszowie z

dnia 29 sierpnia 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 203/13, opubl. LEX nr 1396899, wyrok s.apel.w Lublinie z dnia 27 marca 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 807/12, opubl. LEX nr 1306007, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 9 stycznia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 459/13, opubl. LEX nr 1416095.

Sąd miał przy tym również na względzie treść art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2016.2060 – j.t. ze zm.), gdyż powołany przepis nakłada na ubezpieczyciela obowiązek spełnienia świadczenia najdalej 30. dnia od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Ustanawiając krótki termin spełnienia świadczenia ustawodawca wskazał na konieczność szybkiej i efektywnej likwidacji szkody ubezpieczeniowej. Po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku Fundusz - jako profesjonalista korzystający z wyspecjalizowanej kadry i w razie potrzeby z pomocy rzeczoznawców (art. 355 § 2 kc) - obowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności, czyli samodzielnego i aktywnego wyjaśnienia okoliczności wypadku oraz wysokości powstałej szkody – por. wyrok s.apel. we Wrocławiu z dnia 14 czerwca 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 539/13, opubl. LEX nr 1369453, wyrok SN z dnia 16 grudnia 2011r. w sprawie o sygn. akt V CSK 38/11, opubl. LEX nr 1129170, por. wyrok s.apel. w Poznaniu z dnia 27 czerwca 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 494/13 LEX nr 1353802.

O kosztach procesu w związku z częściowym uwzględnieniem powództwa orzeczono na podstawie art. 108 § 1 kpc w z art. 98 § 1 - 3 kpc i art. 100 kpc oraz § 2 pkt 5 w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015.1804 ze zm.) oraz w oparciu o treść art. 13 ust. 1 i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2016.623 – j.t. ze zm.) i art. 1 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. 2016.1827 – j.t. ze zm.).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji wyroku.